

ROEL KUIPER: 'TAYLOR HEEFT BAAT BIJ REFORMATORISCHE WIJSBEGEERTE'

WAT IS 'DE ECONOMIE VAN HET GENOEG' EN WAT ZEGT DE BIJBEL OVER ECONOMIE EN ETHIEK? OP VERZOEK VAN STUDENTEN AAN DE ERASMUS UNIVERSITEIT ROTTERDAM (EUR) GEEFT ROEL KUIPER DIT VOORJAAR EEN REEKS COLLEGES GERICHT OP DIE VRAGEN. DAARBIJ LEZEN DE STUDENTEN **AFTER CAPITALISM** VAN PAUL MILLS EN MICHAEL SCHLUTER, EN VERDIEPEN ZE ZICH OOK IN ONDER ANDERE BOB GOUDZWAARD.

Daarnaast heeft Kuiper de laatste tijd veel geschreven en gesproken over de katholieke, Canadese filosoof Charles Taylor – een van de belangrijkste filosofen van dit moment, vooral bekend vanwege *A secular age*, waarin hij de positie van geloof in de hedendaagse westerse wereld analyseert. Taylor is een cruciaal filosoof, maar tegelijk prikkelt Kuiper met de stelling dat de Canadees ook baat zou hebben bij 'een scheut reformatorische wijsbegeerte'. In de bundel *Open voor God*, over het denken van Taylor, schreef Kuiper een hoofdstuk. Daarnaast schreef hij, samen met Maarten Vogelaar en Robert van Putten, in opdracht van ForumC het boek *Durf te denken*, over thema's rondom geloof en wetenschap.

OPROEP TOT STEUN AAN INSTANDHOUDING LEERSTOEL

In september 2014 hoopt Roel Kuiper voor een nieuwe termijn van vijf jaar te worden herbenoemd aan de EUR. Maar dat lukt alleen als er een toereikende financiële basis is. Daarom zoeken we contact met alumni die in het verleden Kuipers colleges hebben gevolgd en met betrokken VRW-leden in de regio Rotterdam die prof. dr. Mekkes nog hebben meegemaakt, een van onze eerdere hoogleraren in Rotterdam. We willen bij dezen een oproep aan deze alumni doen om ons te helpen bij de organisatie van een fondswervingsevenement voor de leerstoel dit najaar. Doet u mee? U kunt zich melden bij ons bestuurslid Tiemen Zeldenrust, via info@christelijkefilosofie.nl.

Overigens: ook nu reeds zijn specifieke donaties voor de instandhouding van deze leerstoel meer dan welkom. We willen de leerstoel graag voortzetten!

DE ZIEL IN HET ONDERWIJS:

CHRISTELIJKE FILOSOFIE & BESTURENRAAD

De bijzondere leerstoel Christelijke Filosofie in Leiden werkt sinds 1 februari jl. samen met de Besturenraad. De samenwerking komt voort uit de overlap die de Christelijke Filosofie en de Besturenraad hebben in hun doelstellingen en moet ertoe leiden dat de leerstoel in Leiden een profiel krijgt waarin onderwijs en identiteit een duidelijke plek hebben, mét behoud van het typische accent op christelijke filosofie.

De samenwerking krijgt voornamelijk op drie manie-

ren vorm. Ten eerste verzorgde Renée van Riessen op het Paascongres van de Besturenraad (10 april jl.) de keynote-lezing, met als onderwerp 'De ziel in het onderwijs: over het verband tussen innerlijkheid, inspiratie en onderwijs'. Daarnaast zal zij haar deskundigheid inzetten voor de Besturenraad, bijvoorbeeld door het verzorgen van lezingen, masterclasses en leergesprekken. En tot slot zal Van Riessen eind 2015 een publicatie verzorgen over christelijke filosofie in relatie tot onderwijs en identiteit.

CROWDFUNDING - DOET U MEE?

EGBERT SCHUURMAN - CHRISTELIJK DENKER IN EEN SECULIERE TIJD

ONZE EMERITUS HOOGLERAAR EGBERT SCHUURMAN LIET JARENLANG EEN UNIEK, PROFETISCH GELUID HOREN. IN DIEZELFDE PERIODE VERANDERDE DE ROL VAN DE KERK EN VAN CHRISTELIJKE ORGANISATIES IN ONS LAND RADICAAL. HOE KAN EEN CHRISTEN IN EEN SECULIER LAND VANUIT ZIJN GELOOF EEN STEENTJE BIJDAGEN AAN ACTUELE KWESTIES?

Hoe gaan we om met de dilemma's waar de hedendaagse cultuur en techniek ons voor stellen? Schuurman heeft zich als geen ander beziggehouden met deze vragen. Na talloze boeken, artikelen en interviews is de grote vraag: wat kunnen wij anno 2014 leren van deze filosoof? En hoe kan zijn levenshouding ons inspireren tot een heldere en moderne profilering?

Sinds begin 2013 werkt de historicus Remco van Mulligen aan een boek over Egbert Schuurmans leven en werk. Bovenstaande vragen staan daarbij centraal. Het boek, met als werktitel *De ziel van de techniek*, richt zich op een breed publiek en de beoogde verschijningsdatum is eind 2015. Van Mulligens research en schrijfwerk wordt door enkele organisaties gefinancierd, maar meer steun is welkom!

Daarom willen de ChristenUnie en de Stichting voor Christelijke Filosofie via **crowdfunding** dit project in 2014 een extra financiële impuls geven. Dat betekent dat óók u kunt bijdragen aan dit boek.

Bij crowdfunding is de regel: **u bepaalt zelf hoeveel u geeft**. U kunt uw donatie overmaken naar rekening NL33INGB0001209598 t.n.v. Stichting voor Christelijke Filosofie o.v.v. Project 'De ziel van de techniek' - uw gift is aftrekbaar bij uw belastingaangifte. Bij donaties van € 30 of meer ontvangt u t.z.t. gratis het boek, uitgegeven door Uitgeverij Buijten & Schipperheijn. Geef dan wel uw adresgegevens door via communicatie@christelijkefilosofie.nl.

Meer informatie kunt u vinden op: <http://wi.christenunie.nl/schuurman>.

PUBLICATIES VAN ONZE HOOGLERAREN

Onze hoogleraren Christelijke Filosofie hebben een productief jaar achter de rug. Met gepaste trots presenteren we u in deze Aspecten daarom een overzicht van hun meest recente publicaties. Sommige uitgaven hebben het grote publiek weten te bereiken of nadrukkelijk het maatschappelijk debat aangejaagd, tot de voorpagina van *De Telegraaf* aan toe. Hieronder zijn deze boeken voor u op een rijtje gezet. Van harte aanbevolen om zelf te lezen, te bespreken in uw kerk of kring, of om cadeau te doen!

DURF TE DENKEN (ROEL KUIPER E.A.)

Het boek *Durf te denken* maakt onderdeel uit van de cursus 'Durf te denken', die door ForumC is gelanceerd en aan christelijke studenten wordt aangeboden. In het boek staat, aan de hand van tien thema's en portretten, de integratie van geloof en wetenschap centraal.

Roel Kuiper, Robert van Putten en Maarten Vogelaar, *Durf te denken. Oriëntatie in geloof, wetenschap en cultuur* (Amsterdam 2014), 229 pagina's, € 19,50, ISBN 978 90 5881 779 2.

TECHNOLOGIE, OVERAL OM ONS HEEN (MARC DE VRIES)

Hoe maak je als christen op een goede manier gebruik van internet en sociale media? Wat is een verantwoorde visie op de vergaande medische ontwikkelingen? Het zijn vragen die door de technologische ontwikkelingen steeds meer een rol spelen in ons leven. In dit boek wordt vanuit de Bijbel een visie op techniek uiteengezet, waarin de spanning tussen gelovige en zondige motieven centraal staat.

Marc J. de Vries, *Technologie, overal om ons heen. Moderne ontwikkelingen in christelijk perspectief* (Heerenveen 2013), 163 pagina's, € 12,50, ISBN 978 90 8897 060 3.

OVER(-)BEHANDELEN (MAARTEN VERKERK E.A.)

Ouderen worden in de laatste levensfase te lang doorbehandeld. In de afgelopen jaren hebben verschillende artsen, gerieters en hoogleraren de noodklok geluid over de zorg voor kwetsbare ouderen. *Over(-)behandelen* laat aan de hand van meer

dan vijftig casussen zien dat overbehandeling in de meeste gevallen leidt tot het vergroten en/of verlenen van het lijden van de kwetsbare oudere.

Maarten Verkerk, Theo Boer en Dirk Jan Bakker, *Over(-)behandelen. Ethiek van de zorg voor kwetsbare ouderen* (Amsterdam 2013), € 17,95, ISBN 978 90 3523 592 2.

IN VERTROUWEN LEVEN (JAN HOOGLAND E.A. RED.)

Gekkekoeienziekte, kernrampen, tsunami's, cybercrime, klimaatverandering, terrorisme: tikkende tijdbommen die soms zo ongrijpbaar zijn dat ze lastig onschadelijk gemaakt kunnen worden. Veiligheid staat dan ook hoog op de maatschappelijke en politieke agenda. We leven in een mondiale 'risico-maatschappij'. Hier staat tegenover dat Nederland een van de veiligste landen ter wereld is. In deze bundel geven negen auteurs vanuit hun eigen vakgebied een verklaring voor de hedendaagse veiligheidshype.

Jan Hoogland en Ronald van Steden (red.), *In vertrouwen leven. Tegendraadse beschouwingen over veiligheid* (Amsterdam 2013), 160 pagina's, € 15,90, ISBN 978 90 5881 705 1.

DE ZIEL OPNIEUW (RENÉE VAN RIESSEN)

'Inhoudelijk druist Van Riessen zo mogelijk nog meer tegen de stroom des tijds in. "Ziel, verlangen, God, schoonheid. Het zijn woorden uit een voorbij tijd. Grote woorden, maar verloren woorden", schrijft Van Riessen zelf. En juist die woorden blaast zij opnieuw leven in. Dit boekje zou volgens Socrates werkelijk filosofie zijn, want filosofie was naar zijn mening niets anders dan zorgdragen voor de ziel.'

Dit citaat komt uit een recensie van *De ziel opnieuw in Trouw*, dat dit boek vijf sterren gaf, het maximale aantal dat door een recensent wordt toegekend.

Renée van Riessen, *De ziel opnieuw. Over innerlijkheid, inspiratie & onderwijs* (Amsterdam 2013), 88 pagina's, € 15,50, ISBN 978 94 9111 013 9.

NIEUWE STUDIEKRINGEN

Op verschillende plaatsen in ons land (Ede, Katwijk, Emmeloord, Hoogeveen en Noordwest-Veluwe) zijn er actieve studiekringen, waar mensen bij elkaar komen voor gezamenlijke reflectie en dialoog. Regelmatig bereikt ons de vraag of er niet op meer plekken een kring kan worden gestart. Veel leden van onze vereniging willen zich namelijk verdiepen in de reformatorische wijsbegeerte of samen met anderen nadenken over filosofische, wetenschappelijke en maatschappelijke thema's.

Voor Den Haag en Groningen hebben zich enthousiaste pioniers aangemeld, die een kring willen opzetten. Als u belangstelling hebt voor deelname, kunt u mailen naar familie.zetstra@xs4all.nl (Groningen) of sieuwert.haverhoek@gmail.com (Den Haag). Voor het opzetten van een kring in Utrecht is er iemand die een 'mede-trekker' zoekt. Wilt u deelnemen aan een van deze drie kringen of wilt u in uw omgeving een eigen kring oprichten? Laat het ons dan weten! U kunt daarvoor gebruikmaken van een van de bovenstaande mailadressen of mail naar info@christelijkefilosofie.nl.

ASPECTEN DIGITAAL

Vanaf nu zullen we meer en meer overgaan op verspreiding van *Aspecten* via e-mail. Dat is zowel uit financieel als ecologisch rentmeesterschap een verantwoorde verzendwijze. Mocht u *Aspecten* niet via e-mail hebben ontvangen, dan betekent dit dat wij uw mailadres niet hebben. Zou u dit in dat geval aan ons willen doorgeven? Dat kan uiteraard via de mail: communicatie@christelijkefilosofie.nl.

VRIJWILLIGERS GEZOCHT!

Bij het centrum is behoefte aan vrijwilligers met diverse expertise, o.a. op het gebied van facilitaire ondersteuning, ledenadministratie en webcommunicatie.

Mocht u ons team kunnen versterken, aarzelt u dan niet contact op te nemen met het centrum in Amersfoort. Op www.christelijkefilosofie.nl vindt u onder 'vacatures' meer informatie. Voor een eventuele stage of werkervaringsplek kan altijd met ons contact gezocht worden.

PHILOSOPHIA REFORMATATA: VOLOP ACTUEEL!

Onlangs viel bij veel mensen het tijdschrift *Philosophia Reformata* weer op de mat. Hierin zet **Bob Goudzwaard** uiteen dat het denken van Abraham Kuyper nog zeer relevant is voor het aanpakken van de hedendaagse crisis. Ook in een artikel van **Harry Van Dyke** staat Kuyper centraal, en dan vooral diens kritiek op het kapitalisme. **Lans Bovenberg** en **Johan Graafland** leveren bijdragen gericht op het thema van de economie. En **Arthur Zijlstra** gaat in 'The neoliberal delusion' aan de hand van de filosoof Charles Taylor in op de fundamentele zwaktes van de neoliberale ideologie.

Dit is slechts een greep uit de artikelen. De nieuwste *Philosophia Reformata* levert wederom filosofisch-wetenschappelijke bezinning op hoogst actuele onderwerpen. Abonneren kan via www.philosophia-reformata.org

Aspecten van christelijke filosofie is het informatiebulletin van de Stichting voor Christelijke Filosofie en de Vereniging voor Reformatorische Wijsbegeerte. De vereniging beoefent wijsbegeerte bij het licht van de Bijbel als het Woord van God. De stichting heeft als doel vruchten daarvan te verbreiden. Beide doen dit vanuit de overtuiging dat alle filosofie religieus bepaald is. *Aspecten* wordt op verzoek toegestuurd.

Contributie en abonnementsprijzen

per 1 januari 2014

als vastgesteld in de ledenvergadering van de VRW 18-01-2014:

- Contributie VRW: € 65,- per jaar (studenten: € 32,50); buiten Nederland: € 65,-
- Abonnement *Sopie*: € 33,- per jaar voor 6 nummers; zie www.sophieonline.nl
- Abonnement *Philosophia Reformata*: zie www.Philosophia-Reformata.org > Subscription

Bestuur van de vereniging en stichting

Drs. A. Berger (voorzitter)
 Prof. dr. G.J. Buijs (algemeen)
 Dhr. D. den Hollander (penningmeester)
 Mw. D.E. Slump-Schoonhoven (studenten en internationaal)
 Dhr. A.F. de Visser MA
 Drs. W. Vollbehre (secretaris)
 Dhr. T.A.G. Zeldenrust (PR en marketing)

Curatorium van de stichting

Prof. dr. ir. Van der Duyn Schouten (voorzitter)
 Dr. P. Blokhuis
 Prof. dr. J.J. Graafland
 Prof. dr. J.C. Kennedy
 Prof. dr. G. Nienhuis

Hoogleraren van de stichting

Prof. dr. Jan Hoogland (Twente)
 Prof. dr. ir. Henk Jochemsen (Wageningen)
 Prof. dr. Roel Kuiper (Rotterdam)
 Prof. dr. Renée van Riessen (Leiden)
 Dr. ir. Jan van der Stoep (Lector, Ede)
 Prof. dr. Maarten J. Verkerk (Eindhoven en Maas-tricht)
 Prof. dr. Marc J. de Vries (Delft)

Centrum voor Christelijke Filosofie

Drs. Hillie van de Streek (directeur)

Vrijwilligers

Ir. Inge de Graaf (administratie)
 Dr. Peter Vijfhuizen (financieel management)
 Dhr. Bas de Vries (archief)
 Dr. Bruce Wearne (vertaler)

Contact

Utrechtseweg 1A
 3811 NA Amersfoort
 Postbus 2220
 3800 CE Amersfoort
 telefoon (033) 43 28 288
 email: info@christelijkefilosofie.nl
 website www.christelijkefilosofie.nl

Rekeningnummers Stichting voor

Christelijke Filosofie
 NL33INGB0001209598
 NL39ABNA0539043796

Ontwerp

Bart van der Griendt, Mediahuis

DTP & Druk

Buijten & Schipperheijn, Amsterdam

issn 0921-3031